

[ΑΠΟΨΗ](#) Συνεντεύξεις

## Μάτωσαν την οικονομία για να δώσουν παροχές

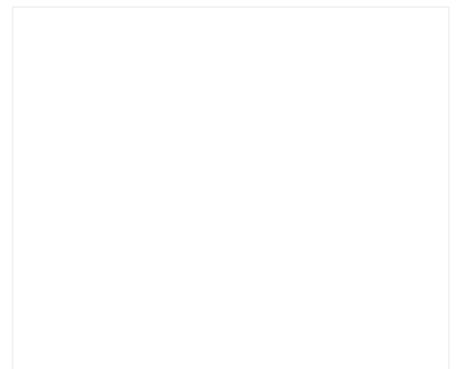
Δευτέρα 06 Μαΐου 2019, 00:02



Το πακέτο που πρόκειται να ανακοινωθεί, έχει φτιαχτεί με «αίμα», δηλαδή με υπερ-πλεονάσματα, τα οποία έχουν ήδη επιφέρει μεγαλύτερη πληγή στο σώμα της οικονομίας από την επούλωση που το ίδιο το πακέτο επιχειρεί να διορθώσει, δηλώνει στο liberal.gr, ο πρώην υπουργός Οικονομικών Γκίκας Χαρδούβελης.

Χαρακτηρίζει τα μέτρα που βιάζεται να παρουσιάσει η κυβέρνηση ως «ένα ακριβό παυσίπονο σε μια αρρωστημένη οικονομία», προσθέτοντας ότι αυτό που χρειάζεται η χώρα δεν είναι η από καθ' έδρας κυβερνητική απόφαση για προσωρινές αυξήσεις μισθών ή συντάξεων, αλλά να αυξηθεί επιτέλους η παραγωγή, «να μεγαλώσει η πίτα της οικονομίας», όχι να τρώμε από τις σάρκες μας.

Σχολιάζοντας τις ρυθμίσεις για τις 120 δόσεις, τις χαρακτηρίζει θετικές, ωστόσο επισημαίνει ότι θα έπρεπε να είχαν έρθει τουλάχιστον τρία χρόνια νωρίτερα, αντί η κυβέρνηση να επιλέξει συνειδητά να τις ανακοινώσει λίγο πριν τις εκλογές, αδιαφορώντας για το κόστος της καθυστέρησης. Επικαλείται την ιστορική εμπειρία που δείχνει ότι τα προεκλογικά πακέτα δεν επηρεάζουν το ουσιαστικό τελικό εκλογικό αποτέλεσμα, ενώ μιλά για τρεις τουλάχιστον από τους μεγάλους κινδύνους που ένει μπροστά της η οικονομία. Τα κόκκινα δάνεια όπου παρ' ότι



Γράψε το e-mail σου για εγγραφή στο newsletter

το email σας...

Εγγραφή

### Ροή Ειδήσεων

Τετάρτη 08/05/2019

[ΕΙΔΗΣΕΙΣ](#)[ΑΓΟΡΕΣ](#)[THINK TANKS](#)

- 17:02 Ντ. Τραμπ: Η Κίνα υπαναχώρησε και έρχονται για συνάψουμε εμπορική συμφωνία
- 16:50 Νέος δήμαρχος της Αθήνας ο Γ. Μπρούλιας
- 16:34 Datanalisis: Στο 12,9% η δημοτικότητα του Μαδούρο
- 16:33 Συνομιλίες Πούτιν - Βαν ντερ Μπέλεν την ερχόμενη εβδομάδα στο Σότσι
- 16:32 Γ. Δέδες (ΣΥΡΙΖΑ): Η διαπραγμάτευση Βαρουφάκη μας κόστισε μόνο... 86 δις. ευρώ

Σελίδα με όλες τις ειδήσεις



...εδώ και μήνες έχουν εξαγγελθεί συγκεκριμένες προτάσεις, περιέργως καθυστερούν να εφαρμοσθούν, τον υπαρκτό κίνδυνο ενός μελλοντικού black out της ΔΕΗ, και το ασφαλιστικό όπου η συζήτηση για τον 3ο Πυλώνα ακόμη απουσιάζει.

## Συνέντευξη στον Γιώργο Φιντικάκη



**- Σχολιάστε μας τις ανακοινώσεις για τις ρυθμίσεις των 120 δόσεων για οφειλές σε Εφορία, Ταμεία και Δήμους...**

Επιτέλους το ακανθώδες θέμα των οφειλών προς την Εφορία, τα Ταμεία και τους Δήμους προχωράει. Αν και δεν έχω δει όλες τις λεπτομέρειες του νομοσχεδίου και συνήθως στις λεπτομέρειες κρύβονται πολλά

απρόοπτα, το πακέτο ρύθμισης φαίνεται εκ πρώτης όψεως να έχει δύο πολύ θετικά στοιχεία: Πρώτον, λαμβάνει υπόψη την ικανότητα του υπόχρεου να αποπληρώσει με βάση το εισόδημά του. Όσο μικρότερο το εισόδημα τόσο πιο μικρή η μηνιαία αποπληρωμή και τόσο πιο πολλές οι μηνιαίες δόσεις, άρα και τόσο μακριά στο μέλλον σπρώχνεται η αποπληρωμή. Δεύτερον, προσφέρει κίνητρα για γρήγορη αποπληρωμή, διότι αφαιρεί μεγαλύτερο τμήμα των προσαυξήσεων όσο πιο μεγάλο τμήμα της οφειλής πληρωθεί άμεσα.

Υπάρχουν και αρνητικά στοιχεία, όπως το πολύ υψηλό επιτόκιο του 5%. Το κράτος δεν πρέπει να χρεώνει στον πολίτη περισσότερο από το κόστος δανεισμού του ίδιου από την ελεύθερη αγορά, το οποίο ακόμα και στον δεκαετή δανεισμό είναι σήμερα κάτω το 4%, και είναι ακόμα χαμηλότερο για δανεισμό ενός έτους ή τριών μηνών.

Επίσης, από την ανακοίνωση συμπεραίνω ότι ένα μεγάλο πρόβλημα με τη ρύθμιση είναι ότι γίνεται ερήμην των οφειλών των πολιτών προς τις τράπεζες. Διότι άλλη η ικανότητα αποπληρωμής του πολίτη που δεν έχει κανένα τραπεζικό δάνειο και άλλη αυτού που πληρώνει, π.χ. και ένα στεγαστικό δάνειο. Με δεδομένη την περίεργη καθυστέρηση στην ανακοίνωση της ρύθμισης, θα περίμενα η αρχιτεκτονική της ρύθμισης να ελάμβανε υπόψη της τα συνολικά χρέη των πολιτών, πέραν του εισοδήματός τους.

**- Γιατί όμως η κυβέρνηση φύλαγε τη ρύθμιση για την τελική ευθεία των Ευρωεκλογών;**

Θεωρώ ότι η ρύθμιση αυτή έπρεπε να είχε έρθει τουλάχιστον τρία χρόνια νωρίτερα. Πιστεύω ότι αρχικά καθυστέρησε λόγω απειρίας των κυβερνώντων περί τα χρηματοοικονομικά αλλά και λόγω της μεγάλης καταστροφής που οι ίδιοι επέφεραν στο τραπεζικό σύστημα.

Στη συνέχεια, όταν η κατάσταση στον χρηματοοικονομικό τομέα κάπως σταθεροποιήθηκε αδιαφόρησαν, αλλά τελικά με το πέρασμα του χρόνου αντελήφθησαν την αναγκαιότητα της ρύθμισης για τους πολίτες και την οικονομία. Και φυσικά επέλεξαν να εφαρμόσουν τη ρύθμιση λίγο πριν τις εκλογές, αδιαφορώντας για το κόστος της καθυστέρησης.

**- Συμφωνείτε με την απουσία των περιουσιακών στοιχείων από τα κριτήρια ένταξης στη ρύθμιση;**

Θεωρώ ότι στη σημερινή αγορά είναι δύσκολο να πουλήσει κάποιος γρήγορα τα περιουσιακά του στοιχεία, χωρίς να τα «σκοτώσει». Η απουσία του κριτηρίου βοηθά και στην ανάκαμψη της αγοράς ακινήτων.

**- Κάποιοι εκτιμούν ότι το πακέτο Τσίπρα θα είναι από τα ακριβότερα που έχουν δοθεί ποτέ προεκλογικά, και ίσως υψηλότερο και από εκείνο του 1988, της χρονιά του «Τσοβόλα δώσ' τα όλα» Τι βλέπετε;**

Το περιμένω να ανακοινωθεί πολύ μεγαλύτερο του πραγματικού πακέτου, ενσωματώνοντας στην ανακοίνωση και υποσχέσεις πέραν του έτους και αμφιβόλου μελλοντικής ισχύος. Επίσης, περιμένω ότι ως απόλυτο ποσό για το πρώτο έτος θα περιορίζεται από το μέγεθος του προϋπολογισμού υπε...

## Δημοφιλέστερα Άρθρα

1. Η οριακή στιγμή (και φωτογραφία) του Αλέξη
2. Αυτή είναι η ελίτ της χώρας! Αυτούς έχουμε...
3. Επιστροφή στο 2009!
4. Βρίσκονται σε κατάσταση πανικού
5. Έμειναν 17 1. Υπομονή
6. Η ΕΡΤ «χαρίζει» χρήμα στον Σαββίδη
7. Γ. Φλωρίδης: Ό,τι και να δώσουν δεν γλιτώνουν την εκλογική συντριβή



Βεβαίως, το οικονομικό κόστος του πακέτου είναι ήδη ορατό και δυσανάλογα μεγαλύτερο του ονομαστικού μεγέθους του σε ευρώ. Το κόστος αυτό πηγάζει από την προηγούμενη προσπάθεια εξοικονόμησής του και φορολογικής σύνθλιψης της μεσαίας τάξης, καθώς και από την ταυτόχρονη απουσία κινήτρων για επενδύσεις, εργασία και προκοπή, στοιχεία τα οποία κρατούν την οικονομία αιχμάλωτη για τέσσερα χρόνια.

Το πραγματικό κόστος του πακέτου είναι το κόστος της χαμένης τετραετίας και της στασιμότητας στην οικονομία. Αυτά τα χρόνια η οικονομία σέρνεται με τις καθαρές επενδύσεις αρνητικές, τον χρηματοοικονομικό τομέα σε βαθιά κρίση, τη νεολαία να εγκαταλείπει τη χώρα, και τους πολίτες να προσπαθούν απλώς να επιβιώσουν χωρίς προοπτική και ελπίδα για ένα καλύτερο αύριο.

Βλέπω λοιπόν ότι σε αυτό το περιβάλλον, το τελευταίο που χρειάζεται η οικονομία είναι ένα πακέτο μέτρων με προεκλογική σκοπιμότητα, ένα ακριβό παυσίπονο υπό τη μορφή προεκλογικού φιλοδωρήματος σε μια αρρωστημένη οικονομία που η ίδια η κυβέρνηση δημιούργησε.

**- Είναι πράγματι τα μέτρα απλό παυσίπονο, όπως λέτε; Το να ρίξεις χρήμα στην οικονομία με μια 13η σύνταξη, με μειωμένους φορολογικούς συντελεστές, με μείωση εισφορών, μείωση του ΕΝΦΙΑ, κλπ. δεν είναι όλα αυτά μια παραδοσιακή αναπτυξιακή πολιτική που χρειάζεται αυτή τη στιγμή ο τόπος;**

Πολύ φοβάμαι ότι τα μέτρα θα έχουν μόνον προεκλογικό χαρακτήρα. Τέτοια μέτρα αποτελούν παυσίπονο για την αρρωστημένη οικονομία για δύο κύριους λόγους:

Πρώτον, ο τόπος χρειάζεται όχι μόνον πολιτικές Κεϋνσιανής ζήτησης που θα αυξήσουν το διαθέσιμο εισόδημα, αλλά και πολιτικές προσφοράς, που θα αυξήσουν την εγχώρια παραγωγή. Το σκέλος της προσφοράς και των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων είναι η κύρια πρόκληση στη χώρα μας σήμερα. Διότι η αυξανόμενη παραγωγή είναι τελικά αυτή που μεγαλώνει την πίτα της οικονομίας και φέρνει διαρκώς αυξανόμενα εισοδήματα σε όλους τους πολίτες και όχι η από καθ' έδρα κυβερνητική απόφαση για προσωρινές αυξήσεις μισθών ή συντάξεων ή η απλή ανακατανομή της μικρής υπάρχουσας πίτας. Αν λοιπόν τα μέτρα που θα ανακοινωθούν δεν προσφέρουν κίνητρα για περισσότερη εργασία και περισσότερες επενδύσεις ώστε να τονωθεί η πλευρά της προσφοράς, τότε θα έχουν αστοχήσει όσον αφορά τον αναπτυξιακό τους χαρακτήρα.

Δεύτερον, ενώ όλοι συμφωνούν ότι όταν ρίχνεις χρήμα στην οικονομία αυξάνεται η ζήτηση και η οικονομική δραστηριότητα, είναι ξεκάθαρο ότι το χρήμα αυτό δεν ήρθε από το πουθενά. Από κάποιου την τσέπη αντλήθηκε.

Η κριτική στο πακέτο των μέτρων βρίσκεται στο γεγονός ότι φτιάχνεται ένα πακέτο με «αίμα», δηλαδή με υπερ-πλεόνασμα. Και αυτό το υπερ-πλεόνασμα έχει ήδη επιφέρει μεγαλύτερη καταστροφή, μεγαλύτερη πληγή στο σώμα της οικονομίας από την επούλωση της πληγής που το πακέτο αναμένεται να διορθώσει.

**- Με δεδομένο ότι το πακέτο μέτρων εξοικονομήθηκε πληγώνοντας την οικονομία, είναι τουλάχιστον προς τη σωστή κατεύθυνση;**

Ακόμα δεν γνωρίζουμε τις ακριβείς λεπτομέρειες των μέτρων αλλά πολύ φοβάμαι ότι δεν θα είναι τα ιδεατά. Διότι παροχές που εστιάζουν με το βλέμμα στην κάλλη αποσυντονίζουν τον ορθολογικό μακροχρόνιο σχεδιασμό και δεν συνάδουν με τις άμεσες προτεραιότητες της οικονομίας ακόμα και στη σημερινή εποχή, κατά την οποία την κυβέρνηση παρακολουθούν και ελέγχουν οι δανειστές μας.

Μάλιστα η ιστορική εμπειρία δείχνει ότι τα προεκλογικά πακέτα δεν επηρεάζουν ούτε το ουσιαστικό τελικό εκλογικό αποτέλεσμα, παρά μόνον δρουν ψυχοθεραπευτικά, πριν τις εκλογές, εφησυχάζοντας τους εκάστοτε κυβερνώντες. Με άλλα λόγια οι προ-εκλογικές παροχές καταλήγουν να είναι μια πολιτική lose-lose για όλους.



**- Πιστεύετε ότι και φεύξομαι «ακλιρωσει» πάλι την πολιτική των υπερπλεονασμάτων η ανάπτυξη, υπό την έννοια ότι το εύρος των όποιων παροχών θα προκύψει ως αποτέλεσμα νέων περικοπών στις δημόσιες επενδύσεις;**

Αυτό είναι ξεκάθαρο. Η πολιτική υπερ-πλεονασμάτων οδηγεί στην εύκολη λύση των περικοπών στις δημόσιες επενδύσεις, που με τη σειρά τους οδηγούν σε μείωση του δυναμικού ρυθμού ανάπτυξης και στασιμότητα διαρκείας. Η πολιτική αυτή φέρνει τη σταδιακή φτωχοποίηση όλων των πολιτών. Με υπερπλεονάσματα δεν θα μπορούσε ποτέ η οικονομία να πιάσει τους επιθυμητούς αναγκαίους ρυθμούς ανάπτυξης 3% με 4%. Απαιτείται άμεση στροφή 180 μοιρών στους στόχους των πλεονασμάτων.

Δυστυχώς, όμως, το πάθημα με τα υπερπλεονάσματα δεν φαίνεται να γίνεται μάθημα για την κυβέρνηση, η οποία συνεχίζει να στοχεύει σε υπέρπλεονάσματα και την επόμενη τετραετία. Αυτή είναι μια πραγματικά αινιγματική πολιτική στραγγαλισμού της οικονομίας χωρίς τέλος. Μάλιστα αντιβαίνει στην ιδεολογία της Αριστεράς, που βασίζεται σε Κεϋνσιανές πολιτικές ζήτησης.

**- Βλέπετε άλλους κινδύνους μπροστά, π.χ. αναδρομικά από δικαστικές αποφάσεις, ΔΕΗ, κόκκινα δάνεια, ασφαλιστικό;**

Οι κίνδυνοι μπροστά είναι πολλοί και μεγάλοι. Αυτό φάνηκε από την πρόσφατη απόφαση της Standard & Poor's τη Μεγάλη Παρασκευή να μην αναβαθμίσει τη χώρα μας και να περιμένει να δει την πολιτική της επόμενης κυβέρνησης.

**- Ποιοι είναι οι μεγαλύτεροι κίνδυνοι;**

Θα αναφέρω τρεις. Ο μεγαλύτερος ίσως κίνδυνος προέρχεται από τον τραπεζικό τομέα. Τα κόκκινα δάνεια παραμένουν σε ιστορικά απίστευτα υψηλά επίπεδα και δυσκολεύουν τη δυνατότητα χρηματοδότησης της οικονομίας με χαμηλά επιτόκια. Απαιτείται άμεση χειρουργική επέμβαση για τη μείωσή τους. Όμως, παρά το γεγονός ότι έχει ανακοινωθεί εδώ και έξι μήνες η δημιουργία δύο εταιρειών ειδικού σκοπού για την τιτλοποίηση και μετα-πώλησή τους, μία από την Κυβέρνηση σε συνεργασία με το ΤΧΣ και μια δεύτερη από τη Τράπεζα της Ελλάδος, κανένα πλάνο δεν έχει ευδοκιμήσει μέχρι σήμερα. Το πλάνο της κυβέρνησης/ΤΧΣ έχει πάρει τις απαιτούμενες εγκρίσεις από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανταγωνισμού, αλλά περιέργως καθυστερεί να ξεκινήσει.

Ένας δεύτερος κίνδυνος βρίσκεται στον χώρο της ενέργειας. Η βιωσιμότητα της ΔΕΗ έχει πολλά ερωτηματικά και τα προβλήματά της πιθανόν να είναι μη αναστρέψιμα. Ο κίνδυνος ενός μελλοντικού black out είναι υπαρκτός. Το κόστος της ενέργειας είναι ιδιαίτερα υψηλό και δημιουργεί προβλήματα ανταγωνιστικότητας στις ελληνικές επιχειρήσεις. Το πρόβλημα αυτό προϋπήρχε αλλά αντί να λυθεί, επιτάθηκε. Η σημερινή κυβέρνηση ακύρωσε τη δημιουργία της "Μικρής ΔΕΗ", που είχε ξεκινήσει το 2014 και έδινε μια σαφή προοπτική στο χώρο της ενέργειας και στη συνέχεια ακολούθησε μια στρουθοκαμηλική πολιτική απαξίωσης της ΔΕΗ, ακολουθώντας συντεχνιακές λογικές χωρίς στρατηγική.

Όσο για το ασφαλιστικό, θα συνεχίσει να μας ταλαιπωρεί και θα είναι αντικείμενο συζήτησης και τα επόμενα χρόνια. Η βιωσιμότητα του συστήματος έχει ερωτηματικά παρά τις μεγάλες προσαρμογές που βιώσαμε τα τελευταία χρόνια τόσο στις συντάξεις όσο και στις εισφορές, ενώ ο τρίτος πυλώνας, που υπάρχει σε όλα τα αναπτυγμένα κράτη και προσφέρει τα σωστά κίνητρα για ιδιωτική αποταμίευση, δεν δημιουργήθηκε στη χώρα μας, ούτε καν μπήκε στην ατζέντα προς συζήτηση.

**- Υπάρχει ελπίδα; Σε ποια από όλα τα μεγάλα ανοικτά μέτωπα, βλέπετε ότι υπάρχει ώριμο έδαφος στην κοινωνία για δραστικές αλλαγές;**

Νομίζω ότι οι πολίτες έχουν ωριμάσει. Αυτό δημιουργεί ελπίδα. Γνωρίζουν ότι εκτός από δικαιώματα έχουν και υποχρεώσεις απέναντι στο κράτος και τους συμπολίτες τους. Και επιθυμούν αλλαγή σελίδας. Επιθυμούν οι πολιτικοί τους να δείξουν το δρόμο της εξωστρέφειας, των μεταρρυθμίσεων και της ανταγωνιστικότητας, το δρόμο που θα φέρει επενδύσεις, ανάπτυξη, ποιοτικές θέσεις εργασίας και τα παιδιά τους πίσω στη χώρα μας.

